

Zamawiający:

Urząd Gminy i Miasta Węgliniec
ul. Sikorskiego 3
59-940 Węgliniec

Jednostka projektowa:

Eko-Log Sp. z o.o.
ul. Dobrowita 16
61-063 Poznań
tel./fax: (61) 871 06 49
e-mail: projekty@eko-log.pl

Nazwa opracowania:

Zespół projektantów:

inż. Katarzyna Walkowiak

mgr Anna Grabowska-Szaniec

mgr Jakub Smakulski

mgr Wioletta Bartłomiejczak

mgr inż. Magdalena Uniłowska

mgr Paweł Krysiński

Poznań, 2010 r.

Spis treści

ROZDZIAŁ 1. WSTĘP.....	4
1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami.....	5
1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	11
1.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	11
1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	12
ROZDZIAŁ 2. OKREŚLENIE, ANALIZA i OCENA.....	13
2.1. Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu.....	13
Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu....	21
2.2. Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	23
2.3. Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	25
2.4. Cele ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	26
2.5. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.....	28
ROZDZIAŁ 3. PRZEDSTAWIA.....	35
3.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru.....	35
3.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo	

wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.....	38
ROZDZIAŁ 4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM.....	39
ROZDZIAŁ 5. ŹRÓDŁA INFORMACJI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO SPORZĄDZENIA PROGNOZY.....	40

ROZDZIAŁ 1. WSTĘP

Podstawą prawną sporządzenia niniejszej „Prognozy oddziaływania na środowisko ...” są przepisy ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 Nr 199, poz. 1227).

W skład opracowania wchodzi:

- Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami;
- Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy;
- Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania;
- Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko;
- Streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym;
- Określenie, analiza i ocena:
 - Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
 - Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
 - Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody,
 - Celów ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposobów, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
 - Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - dobra materialne;
 - krajobraz;
 - klimat;
 - ludzi;
 - powietrze;
 - powierzchnię ziemi;
 - rośliny;

- różnorodność biologiczną;
- wodę;
- zasoby naturalne;
- zabytki;
- zwierzęta.

z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

- Przedstawia:
 - Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru;
 - Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

1.1. Informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

Aktualny stan środowiska oraz infrastruktury został przyjęty jako punkt odniesienia Programu Ochrony Środowiska. Sposób opracowania Programu został podporządkowany metodologii, która polegała na wymianie informacji i konsultacjach pomiędzy wyznaczonymi przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy oraz z jednostkami organizacyjnymi zajmującymi się zagadnieniami z zakresu ochrony środowiska, rozwojem infrastrukturalnym oraz edukacją ekologiczną. Do podstawowych zadań należało:

- Ustalenie zakresu i formy opracowania w oparciu o dyskusje z przedstawicielami instytucji;
- Zgromadzeniu, przeglądzie oraz ocenie wszelakich dostępnych informacji o stanie środowiska Miasta i Gminy Węglińiec;
- Określaniu metod realizacji Programu oraz jego monitorowanie;
- Sprecyzowaniu harmonogramu celów krótkoterminowych i długoterminowych oraz zadań priorytetowych do realizacji w zakresie Programu Ochrony Środowiska.

Program Ochrony Środowiska oparty jest na „*Polityce ekologicznej państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014*”. Dokument ten składa się z następujących rozdziałów:

Rozdział 1 – WSTĘP

W rozdziale tym przedstawiona została podstawa prawna opracowania wraz z formą realizacji, ponadto ogólna charakterystyka obszaru, struktura Programu wraz z metodyką tworzenia.

Rozdział 2 – CHARAKTERYSTYKA OBSZARU OBJĘTEGO PROGRAMEM

W rozdziale tym przedstawiona została charakterystyka obszaru objętego opracowaniem pod względem administracyjnym, demograficznym, kulturowym i gospodarczym.

Rozdział 3 – STAN ŚRODOWISKA NA TERENIE GMINY I MIASTA WĘGLINIEC

W rozdziale tym przedstawiona została stan środowiska na terenie gminy: stan jakości wód, gleb, powietrza, a także charakterystyka akustyczna gminy.

Rozdział 4 - CELE STRATEGICZNE I KIERUNKI DZIAŁAŃ POLITYKI EKOLOGICZNEJ GMINY

Rozdział ten zawiera uwarunkowania Programu, podstawowe zasady polityki ekologicznej państwa, priorytety w zakresie ochrony środowiska, uwarunkowania wynikające ze strategii rozwoju i programu zrównoważonego rozwoju oraz nadrzędny cel Programu. W rozdziale tym omówiony został przyszłościowy rozwój społeczno - gospodarczy Miasta i Gminy w aspekcie ochrony środowiska, aktywizacja rynku do działań na rzecz ochrony środowiska.

Rozdział 5 – HARMONOGRAM RZECZOWO – FINANSOWY ZADAŃ PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI NA LATA 2010 – 2013 z perspektywą na lata 2014 – 2017

W rozdziale tym przedstawiono konkretne zadania przewidziane do realizacji w latach 2010 – 2017 na terenie Gminy i Miasta Węgliniec.

Rozdział 6 - MONITORING REALIZACJI PROGRAMU

Rozdział ten zawiera instrumenty zarządzania polityką środowiskową (instrumenty prawne, finansowe, społeczne, strukturalne), podstawy monitoringu środowiska, organizację zarządzania środowiskiem (w tym m.in. cykliczną ocenę realizacji Programu, monitoring, harmonogram oraz współpracę w ramach wdrażania Programu). Opisane są także ramy finansowe wdrażania Programu Ochrony Środowiska, potencjalne źródła finansowania przedsięwzięć Programu oraz koszty realizacji przedsięwzięć.

W trakcie opracowywania Programu uwzględniono jego zgodność z następującymi dokumentami do których należą:

➤ ***Polityka ekologiczna państwa na lata 2007–2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014***

Nadrzędnym, strategicznym celem polityki ekologicznej państwa jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego kraju (mieszkańców, zasobów przyrodniczych i infrastruktury społecznej) i tworzenie podstaw do zrównoważonego rozwoju społeczno - gospodarczego.

Polityka ekologiczna państwa zajmuje się realizacją następujących priorytetów i zadań, do których należą:

- Działania na rzecz zapewnienia realizacji zasady zrównoważonego rozwoju,
- Przystosowania do zmian klimatu,
- Ochrona różnorodności biologicznej,
- Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody, zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii,
- Wzmacnianie systemu zarządzania ochroną środowiska,
- Dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego dla ochrony zdrowia mieszkańców Polski.

Polityka oprócz priorytetów i zadań służących realizacji tych celów zawiera również szczegółowy opis kierunków działań, które będą podejmowane w celu realizacji tych priorytetów do 2014 roku.

Polska polityka ekologiczna opiera się na konstytucyjnej zasadzie zrównoważonego rozwoju, dlatego jej zalecenia muszą być uwzględniane we wszystkich dokumentach strategicznych oraz programach, których realizacja może mieć wpływ na stan środowiska. W praktyce oznacza to, że wiele jej celów będzie osiągnięte tylko wtedy i w takim zakresie, w jakim zostały one uwzględnione w tych strategiach. Nakłada to na wszystkie instytucje publiczne obowiązek dbałości o stan środowiska przyrodniczego, co zgodne jest z wymaganiami art. 74 Konstytucji RP2.

➤ ***Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego pod nazwą „Program zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla województwa dolnośląskiego”***

Głównym celem „Programu” jest zasada zrównoważonego rozwoju województwa dolnośląskiego, czyli taki model rozwoju województwa, w którym zaspokajanie bieżących potrzeb społecznych oraz potrzeb przyszłych pokoleń będzie traktowane równoprawnie i łączyć będzie, w

sposób harmonijny, troskę o zachowanie dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego narodu z postępowaniem cywilizacyjnym i ekonomicznym, będącym udziałem wszystkich grup społecznych.

➤ **Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do roku 2020**

Jest to dokument określający zasadnicze kierunki oraz metody działania pozwalające na zwiększenie tempa rozwoju województwa i wpisanie się w wielką rodzinę regionów jednoczącej się Europy. W oparciu o ten dokument samorząd województwa, odpowiedzialny za prowadzenie polityki rozwoju regionalnego, podejmować będzie działania na rzecz społeczności województwa, na rzecz pokonania wewnętrznych różnicowań i osiągnięcia pełnej integracji. Dokument Strategii jest więc swoistą konstytucją społeczno-gospodarczą województwa, w stosunku do której wszystkie siły polityczne osiągnęły porozumienie wyraziły wole jej realizacji. Niezwykle istotnym elementem, decydującym o ostatecznej wartości wypracowanej strategii rozwoju, był szeroki udział społeczeństwa w procesie jej tworzenia.

➤ **Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Miasta i Gminy Węgliniec**

Aktualizując Program Ochrony Środowiska opierano się także na ustawach, do których należą m.in.:

➤ **Prawo ochrony środowiska z 27 kwietnia 2001 roku (Dz.U. 2008 nr 25 poz. 150 z późn. zm.)**

Ustawa określa zasady ochrony środowiska oraz warunki korzystania z jego zasobów, z uwzględnieniem wymagań zrównoważonego rozwoju, a w szczególności:

- Zasady ustalania:
 - warunków ochrony zasobów środowiska,
 - warunków wprowadzania substancji lub energii do środowiska,
 - kosztów korzystania ze środowiska,
- Udział społeczeństwa w postępowaniu w sprawie ochrony środowiska,
- Obowiązki organów administracji,
- Odpowiedzialność i sankcje.

Szczególnie istotny jest art.13 i 14 Prawa Ochrony Środowiska, w których jest mowa o polityce ekologicznej państwa. Polityka ekologiczna państwa ma na celu stworzenie warunków niezbędnych do realizacji ochrony środowiska. Polityka ekologiczna państwa na podstawie aktualnego stanu środowiska określa w szczególności:

- Cele ekologiczne;
- Priorytety ekologiczne;

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017

wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

- Rodzaj i harmonogram działań proekologicznych;
- Środki niezbędne do osiągnięcia celów w tym mechanizmy prawno-ekonomiczne i środki finansowe.

Politykę ekologiczną państwa przyjmuje się na 4 lata, z tym, że przewidziane w niej działania w perspektywie obejmują kolejne 4 lata.

- ***Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 nr 199 poz. 1227)***

Ustawa określa:

1) zasady i tryb postępowania w sprawach:

- a) udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie,
- b) ocen oddziaływania na środowisko,
- c) transgenicznego oddziaływania na środowisko,

2) zasady udziału społeczeństwa w ochronie środowiska

3) organy administracji właściwe w sprawach o których mowa w pkt.1.

- ***Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 roku o odpadach (Dz.U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.)***

Ustawa określa zasady postępowania z odpadami w sposób zapewniający ochronę życia i zdrowia ludzi oraz ochronę środowiska zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju, a w szczególności zasady zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko, a także odzysku lub unieszkodliwiania odpadów.

W ustawie zawarte są:

- Zasady gospodarowania odpadami, ujęte w taki sposób, aby:
 - zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
 - zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec ich powstaniu,
 - zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których

powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi.

- Plany gospodarki odpadami, które określają:
 - Aktualny stan gospodarki odpadami,
 - Prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami,
 - Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
 - Instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów,
 - System monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów.

Ponadto w Ustawie wyszczególnione są:

- Obowiązki posiadaczy odpadów,
- Szczególne zasady gospodarowania niektórymi rodzajami odpadów,
- Termiczne przekształcanie odpadów,
- Składowanie i magazynowanie odpadów,
- Międzynarodowy obrót odpadami,
- Przepisy karne.

- ***Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880)***

Ustawa ta określa, cele, zasady i formy ochrony przyrody żywej i nieożywionej oraz krajobrazu. Ochrona przyrody, w rozumieniu ustawy, polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody. To przede wszystkim:

- Zapewnienie ciągłości istnienia gatunków roślin, zwierząt i grzybów wraz z ich siedliskami, przez ich utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony,
- Utrzymywanie lub przywracanie do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych, a także pozostałych zasobów, tworów i składników przyrody,
- Kształtowanie właściwych postaw człowieka wobec przyrody przez edukację, informowanie i promocję w dziedzinie ochrony przyrody.

Założenia wyjściowe do opracowania Programu Ochrony Środowiska oparte są na uwarunkowaniach, które dotyczą całego regionu. Założenia te zawarte są w takich ustawach jak: Prawo Ochrony Środowiska z dnia 27 kwietnia 2001 roku oraz dokumentach takich jak: Polityka ekologiczna państwa na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014, Strategia rozwoju województwa dolnośląskiego.

Przeprowadzona analiza uwarunkowań zewnętrznych i wewnętrznych była priorytetem do sformułowania w Programie Ochrony Środowiska celów długoterminowych do 2015 roku jak i celów

krótkoterminowych do roku 2011 oraz przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu środowiska przyrodniczego, kreowania regionalnej polityki ochrony i racjonalnego wykorzystania walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Realizacja celów wytyczonych w Programie powinna spowodować polepszenie warunków życia mieszkańców przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego na terenie Miasta i Gminy Węglińiec.

1.2. Informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza jest podstawowym dokumentem sporządzanym w ramach procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji planów i programów. Zgodnie z wymogami ustawy – Prawo Ochrony Środowiska i ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, prognozę oddziaływania na środowisko projektów, polityk, strategii, planów lub programów sporządza się w formie raportu zawierającego podstawowe elementy oceny strategicznej. W prognozie takiej ocenia się, poza elementami wyszczególnionymi w zakresie prognozy, także skutki społeczne wdrożenia Programu.

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono przy zastosowaniu metod opisowych dotyczących charakterystyki istniejącego stanu zasobów środowiska ze szczególnym uwzględnieniem przewidywanych znaczących oddziaływań oraz obszarów prawnie chronionych. Oceny oddziaływań na poszczególne komponenty oraz na środowisko jako całości oraz analiz jakościowych oparto na dostępnych danych. Przy opracowaniu Prognozy przeanalizowano zapisy podstawowych dokumentów pozostających w ścisłym związku z Programem Ochrony Środowiska.

Celem przeprowadzonej analizy jest ocena czy i w jaki sposób zadania ujęte w ramach priorytetów mogą oddziaływać na środowisko.

Podstawową trudnością w sporządzaniu prognozy jest ogólny charakter projektu Programu, co sprawia, że sformułowania Prognozy zawarte w macierzy często mają charakter warunkowy i mogą być zmienne w zależności od warunków realizacji przedsięwzięcia.

1.3. Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec określa zasady i oceny monitorowania efektów jego realizacji. Każdy przyjęty priorytet scharakteryzowany jest wskaźnikami ilościowymi i jakościowymi, które umożliwiają określenie stopnia realizacji poszczególnych działań, a także związane z tym zmiany w środowisku. Wskaźniki te oparte są o następujące sektory:

- środowisko przyrodnicze;
- ochronę jakości wód i poprawę stosunków wodnych;

- ochronę gleb;
- ochronę powietrza atmosferycznego;
- ochronę przed hałasem;
- gospodarkę odpadami;
- edukację ekologiczną.

Ocena realizacji zamierzonych kierunków i celów prowadzona będzie w oparciu o:

- określenie wskaźników wyznaczonych do realizacji zadań w POŚ;
- ocenę dynamiki zmian poszczególnych parametrów;
- ocenę realizacji zadań.

Źródłami informacji do prowadzenia analiz będą:

- Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska (dane z prowadzonego monitoringu);
- Administracja:
 - decyzje,
 - zezwolenia,
 - pozwolenia;
- Baza Danych Urzędu Marszałkowskiego (odpady);
- Główny Urząd Statystyczny;
- Baza Danych Starostwa Powiatowego i innych powiązanych jednostek administracyjnych.

1.4. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Gmina i Miasto Węgliniec nie sąsiaduje bezpośrednio z terytoriami innych Państw. Na etapie prognozy stwierdzono, że realizacja zadań ujętych w projekcie Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec nie wskazuje na możliwość negatywnego transgranicznego oddziaływania na środowisko, mogącego objąć terytorium innych państw, jednakże zagadnienie to powinno być szczegółowo poruszane w ocenie oddziaływania na środowisko konkretnych projektów.

ROZDZIAŁ 2. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA

2.1. Istniejącego stanu środowiska oraz potencjalnych zmian tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Rezerваты przyrody

- **Rezerwat Wrzosiec koło Piasecznej** - unikalne torfowiska o charakterze Atlantyckim z Borach Dolnośląskich, z kresowym stanowiskiem mszaru wrzoścowego oraz gatunkami roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych wyginięciem;
- **Rezerwat Torfowisko pod Węglińcem** - torfowisko przejściowe z sosną błotną (*Pinus uliginosa*).

Obszary Natura 2000

- **Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005)** - Bory Dolnośląskie obejmują jeden z największych w Polsce zwartych kompleksów leśnych. Bory leżą w dorzeczu Odry, a główną rzeką regionu jest Bóbr, do którego uchodzą Kwisa, Czarna Wielka i Czarna Mała. Dominują tu ubogie, piaszczyste siedliska borowe. Drzewostan budują bory sosnowe z ubogim runem, które stanowi wrzos i borówki. W piętrze podszytu występują jedynie żarnowiec i jałowiec. Dominującym gatunkiem jest sosna z domieszką dębów, brzozy, buka oraz jodły i świerka. Na żyzniejszych siedliskach występują płaty borów mieszanych i fragmenty lasów liściastych: buczyn i grądów. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 19 lęgowych gatunków ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej. 9 gatunków ptaków zostało umieszczonych na liście ptaków zagrożonych w Polskiej czerwonej księdze zwierząt. Bory są najważniejszą w południowo-zachodniej części Polski ostoją bielika, cietrzewia i głuszca.
- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072)** – obszar zajmuje powierzchnię 12 227,39 ha, położony jest w zachodniej oraz północno-zachodniej części Borów Dolnośląskich. Na terenie obszaru stwierdzono występowanie 21 rodzajów siedlisk z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na szczególną uwagę zasługują siedliska podmokłe o charakterze priorytetowym (torfowiska wysokie, bory bagienne) oraz wilgotne wrzosowiska z wrzoścem bagiennym. Wśród zwierząt występujących na omawianym terenie wymienić należy jelonka rogacza, trzeplę zieloną czy pachnicę dębową - relikwiny pierwotnych lasów.

- **Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Dolnej Kwisy” (kod obszaru PLH020050)** - obszar zajmuje powierzchnię 5 972 ha. W ostoi zarejestrowano 16 typów siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. Na terenie obszaru licznie występują fauna bezkręgową ze stosunkowo silną populacją pachnicy dębowej, jelonka rogacza, trzepli zielonej, a także kozioroga dębosza, czerwoczyka nieparka i modraszka nausitousa.

Stanowisko dokumentacyjne

- **Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej** - stanowisko liściowej, nasiennej i pyłkowej flory pliocięńskiej i jedyne stanowisko w Polsce flory górnopliocięńskiej. Ze względu na wyjątkowo dobrze zachowane szczątki florystyczne, a także typowe wykształcenie serii geologicznych w odkrywce, których datowanie umożliwiła omawiana flora, stanowisko to ma znaczenie nie tylko dla paleobotaników ale również dla botaników, geologów i geografów. W sąsiedztwie odkrywki występują rzadkie i podlegające ochronie rośliny jak: rosiczka okrągłolistna i bagno zwyczajne.

Pomniki przyrody

Tabela 1. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Węgliniec.

L.p.	nr rej.	Nazwa	Charakterystyka	Liczba sztuk	Miejscowość	Organ powołujący
1.	2312	Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica L.</i>)	obwód – 472 cm	1	Ruszów - na poboczu drogi, (50 m od tablicy miejscowości), po prawej stronie (wjazd z kierunku Lubania), naprzeciw budynków nr 2 i 3	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz.Urz.Woj.Jel.Nr 21, poz.115 z dnia 25 maja 1994 r.)
2.	2313	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur L.</i>)	obwód – 390 cm	1	Ruszów - w centrum miejscowości, około 30 m od budynku (obecnie sklep z meblami i AGD) przy ul. Kantowicza 3	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz.Urz.Woj.Jel.Nr 21, poz.115 z dnia 25 maja 1994 r.)
3.	2314	Tulipanowiec amerykański	obwód – 209 cm	1	Jagodzin - około 180 m na południe	Rozporządzenie nr 19/94 Wojewody

L.p.	nr rej.	Nazwa	Charakterystyka	Liczba sztuk	Miejscowość	Organ powołujący
		(Liriodendron tulpifera L.)			od Szkoły Podstawowej - na skraju niedużej polany leśnej;	Jeleniogórskiego z dnia 13 maja 1994 r. (Dz.Urz.Woj.Jel.Nr 21, poz.115 z dnia 25 maja 1994 r.)
4.	2315	„Kmieć” Buk pospolity (<i>Fagus sylvatica</i> L.)	obwód – 440 cm	1	Kościelna Wieś - obok pawilonu handlowego (5 m) przy szosie w południowej części wsi;	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz.Urz.Nr 8, poz.69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
5.	2316	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	obwód – 290 cm	1	Zielonka, przy szosie (po lewej stronie) z Dłużyny Dolnej do Węglińca, w drzewostanie - w pobliżu skrzyżowania dróg leśnych (drzewo bliżej Dłużyny niż dąb PP - nr rej. 337);	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz.Urz.Nr 8, poz.69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
6.	2317	Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	obwód – 287 cm	1	Zielonka - przy szosie (po lewej stronie) z Dłużyny Dolnej do Węglińca, na skraju drzewostanu (oddz. 227g Nadl. Węglińiec- drzewo dalej Dłużyny niż dąb - PP nr rej. 336);	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz.Urz.Nr 8, poz.69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
7.	2319	„Dzielny” Dąb szypułkowy (<i>Quercus robur</i> L.)	obwód – 400 cm	1	Polana - na terenie posesji nr 22, osada leśna przy drodze do Ruszowa;	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 24 marca 1992 r. (Dz.Urz.Nr 8, poz.69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
8.	2320	„Ryś” Wiąz szypułkowy, limak	obwód – 310 cm	1	Polana - przy drodze gruntowej do Gozdnicy - po	Rozporządzenie nr 2/92 Wojewody Jeleniogórskiego z

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017**

wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

L.p.	nr rej.	Nazwa	Charakterystyka	Liczba sztuk	Miejscowość	Organ powołujący
		(Ulmus laevis)			lewej stronie, 150 m od ostatnich zabudowań;	dnia 24 marca 1992 r. (Dz.Urz.Nr 8, poz.69 z dnia 6 kwietnia 1992 r.)
9.	2321	Stanowisko roślinności plioceńskiej	Pow. 2,05 ha (wraz z otuliną 8,00 ha)	1	Ruszów – w lesie 1000 m na północ od ostatnich zabudowań Ruszowa, przy wjeździe w stronę Gozdnicy	Zarządzenie Nr 12 Wojewody Jeleniogórskiego z dnia 30 marca 1989 r.

Źródło: Urząd Gminy i Miasta Węglińiec.

Stosunki wodne

Układ hydrograficzny gminy można uznać za stabilny i rozwinięty. Gmina należy do zlewni rzeki Bóbr i jest odwadniana głównie przez rzekę Czarną Małą uchodzącą do Czernej Wielkiej. Zabudowa na odcinkach regulowanych ma charakter zabudowy biologicznej (kamienie), a koryta rzek utrzymywane są w stanie naturalnym. Jedynie nieliczne miejsca o charakterze gospodarczym są chronione przez mury oporowe.

Na terenie gminy występują również liczne stawy, niejednokrotnie zlokalizowane na obszarach leśnych. Z powodu ich niezadowalającego stanu przewiduje się przeprowadzenie ich remontu mającego na celu poprawienie stosunków wodnych, utworzenie bazy agroturystyki i rekreacji. Stawy są własnością komunalną znajdującą się w dzierżawie Stowarzyszenia NIS1 Węglińiec.

Tabela 2: Stawy i zbiorniki wodne Gminy Węglińiec

Lp.	Lokalizacja	Nazwa stawu	Właściciel
1.	Ruszów	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Staw Ludzik; ➤ Staw Syczków; ➤ Staw Lipowy; ➤ Staw Rzymski ➤ Staw Żurawi; ➤ Staw Dyczny; ➤ Zbiornik sztuczny „Klików” - wykorzystywany jako kąpielisko. 	Są to stawy hodowlane Gospodarstwa Rybackiego z Parowej
2.	Stary Węglińiec	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Staw Wolno Stary (łowisko specjalne); ➤ Staw Wolno Nowy; ➤ Staw Czapli; ➤ Staw kolejowy; ➤ Staw Tartaczny. 	Są to stawy Nadleśnictwa Węglińiec

Lp.	Lokalizacja	Nazwa stawu	Właściciel
3.	Czerwona Woda	<ul style="list-style-type: none"> Zbiornik sztuczny (kąpielisko i teren połowów Koła Polskiego Związku Wędkarskiego); Zbiornik wodny i kąpielisko Ośrodka Rekreacyjnego „Jagoda” 	<p>Jego właścicielem jest Agencja Własności Rolnej Skarbu Państwa</p> <p>Ośrodek rekreacyjny „Jagoda”</p>

Zródło: Opracowanie własne

Gmina posiada gęstą sieć rzeczną. Głównym jej ciekim jest Czarna Mała wraz ze swym lewobrzeżnym dopływem Gumnicą. Wzdłuż wschodnich krańców gminy płynie Czarna Wielka, jej źródła znajdują się na Pogórzu Izerskim, ale prawie cała zlewnia należy do Borów Dolnośląskich. Oprócz nich przez teren gminy przepływa rzeka Ziębina, będąca lewobrzeżnym dopływem Czernej Wielkiej. Na wododziale pomiędzy Czarną Małą a Czarną Wielką zbudowano 32 stawy hodowlane o łącznej powierzchni 625 ha.

Na terenie województwa dolnośląskiego znajdują się Główne Zbiorniki Wód Podziemnych wydzielone w skałach zaliczanych stratygraficznie do czwartorzędu, trzeciorzędu, kredy oraz paleozoiku. Znajdują się tam również poziomy użytkowe w skałach triasowych, permiskich i karbońskich. W gminie Węgliniec zlokalizowane są dwa GZWP, kredowe i czwartorzędowe:

- czwartorzędowy zbiornik 315 $\frac{292}{60}$
- kredowy zbiornik 317 $\frac{8}{100-200}$

Stanowią ona podstawowe źródła zaopatrzenie w wodę aglomeracji miejskich oraz obszarów wiejskich.

- Zbiornik GZWP 315
 - Nazwa: Zbiornik Ciechanów – Gozdnica;
 - Powierzchnia: 1052 m²
 - Szacunkowe zasoby dyspozycyjne: 292 m³/d;
 - Średnia głębokość ujęcia: 60 metrów;
 - Stan: nieudokumentowany;
 - Stratygrafia: Q;
- Zbiornik GZWP 317
 - Nazwa: Niecka zewnętrznosudecka Bolesławiec;

- Powierzchnia: 1000 m²;
- Szacunkowe zasoby dyspozycyjne: 80 m³/d;
- Średnia głębokość ujęcia: 100 -200 metrów;
- Stan: nieudokumentowany;
- Stratygrafia: Cr₃;

Powierzchnia ziemi

Na podłoże terenów Gminy składają się czwartorzędowe utwory piaszczysto - żwirowe pochodzenia rzeczno i fluwioglacjalnego oraz gliny zwałowe pochodzenia wodnolodowcowego i morenowego. Cienkie warstwy mąd i torfów utworzyły się w obrębie dolin rzecznych. Gleby o różnej gliniastości wytworzone z piasków są mało żyzne, przepuszczalne. Najczęściej są to gleby bielcowe, nie preferujące rozwoju rolnictwa na terenie Gminy. Również negatywnymi czynnikami są stosunkowo wysoki poziom degradacji rolnej oraz występujące zanieczyszczenia. Występujące gleby, są glebami niskiej jakości, ponieważ zaliczane są do V i VI klasy. Nie osiągają one wysokiej efektywności, mimo przeprowadzanych kosztownych zabiegów.

Powoli lecz konsekwentnie maleje ogólna powierzchnia użytków rolnych. Największe ubytki odnotowuje się w areale gruntów rolnych, głównie ze względu na zmianę kwalifikacji na łąki i pastwiska.

Z geologicznego punktu widzenia, na obszarze województwa dolnośląskiego występuje kilka jednostek tektonicznych, ukształtowanych w wyniku kenozoicznych ruchów blokowych. Są to od południa: blok Sudetów, z wyjątkiem skrawka Sudetów Wschodnich, blok przedsudecki oraz SW fragment monokliny przedsudeckiej. Jednostki te są rozdzielane przez strefy uskoku.

Wewnętrzna budowa geologiczna obszaru województwa jest bardzo skomplikowana. Zawdzięcza ona powstanie polifazowej ewolucji geologicznej, trwającej od górnego proterozoiku po czwartorzęd.

Dolny Śląsk należy pod względem geologicznym do najbardziej interesujących regionów Polski. Odgrywa ważną rolę w ogólnej produkcji surowców mineralnych w kraju. Kopaliny skalne Dolnego Śląska można podzielić na trzy grupy główne:

- kamienie drogowe i budowlane;
- kopaliny ilaste;
- surowce okruskowe.

Na terenie Gminy Węgliniec znajdują się cenne złoża surowców naturalnych eksploatowanych. Są to surowce ilaste ceramiki budowlanej, kwarcoplast, kruszywa, żwiry, kaolin. Złoża do eksploatacji to

węgiel brunatny z dużą zawartością substancji bitumicznych i aromatycznych oraz piaski szklarskie i formierskie.

Zasoby złóż zlokalizowane na terenie Gminy Węgliniec są stosunkowo bogate. Należą do nich:

- złoża surowca ilastego ceramiki budowlanej „Rychlinek”;
- złoża surowca piaszczysto – ilastego w miejscowości Czerwona Woda;
- złoża gliny kaolinowej w miejscowości Czerwona Woda oraz z Okrąglicy koło Ruszowa.

Występują również:

- unikalne w skali europejskiej złoża węgla brunatnego z dużą zawartością substancji bitumicznych i aromatycznych;
- złoża kaolinitu;
- złoża surowca ilastego we wsi Kościelna Wieś z zasobami bilansowymi wynoszącymi 257 tysięcy m³;
- grupa złóż szacunkowych węgla brunatnego w Zielonce koło Węglińca (są one wzbogacone substancjami bitumicznymi i aromatycznymi).

Powietrze

Jakość powietrza województwa dolnośląskiego kontrolowana jest w systemie Państwowego Monitoringu Środowiska poprzez pomiary podstawowych zanieczyszczeń powietrza, dla których określone są dopuszczalne lub docelowe poziomy stężeń.

Stacje i punkty pomiarowe zlokalizowane są głównie na terenach miejskich, a także w rejonach oddziaływania największych zakładów Dolnego Śląska. Na terenie Gminy i Miasta Węgliniec nie występują stacje i punkty pomiarowe.

Według WIOŚ stężenia zanieczyszczeń powietrza w 2008 roku dla stacji w Zgorzelcu ul. Bohaterów Getta znajdującej się najbliżej Gminy Węgliniec wyniosły jak przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela 3: Stężenia zanieczyszczeń powietrza w 2008 roku w stacji w Zgorzelcu.

Stacja	Mierzone zanieczyszczenia											
	SO ₂	NO ₂	PM10	PM2,5	CO	C ₆ H ₆	O ₃	Pb	Cd	Ni	As	BaP
Zgorzelec, ul. Bohaterów Getta												
	Brak przekroczeń											

	Brak pomiarów
	Przekroczenie poziomów kryterialnych

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego, 2008 r.

Wyniki klasyfikacji dla powiatu zgorzeleckiego za rok 2008 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 4: Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy											
	SO ₂	NO ₂	PM10	kadm	arsen	nikiel	BaP	Pb	C ₆ H ₆	CO	O ₃	C ₂₀ H ₁₂
Powiat zgorzelecki	A	A	C	A	A	A	A	A	A	A	C	C

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego, 2008 r.

Tabela 5: Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślinnych.

Strefa	Symbol klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy		
	SO ₂	NO ₂	O ₃
dolnośląska	A	A	C

Źródło: Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego, 2008 r.

Wyniki klasyfikacji stref województwa dolnośląskiego za rok 2008 określono stosując oznaczenia:

klasa A: poziom stężeń nie przekraczający odpowiednio:
poziomu dopuszczalnego lub poziomu docelowego.

klasa C: poziom stężeń powyżej poziomu dopuszczalnego,
poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji lub poziomu docelowego;
wymagany program ochrony powietrza.

Hałas

W roku 2006 na terenie powiatu zgorzeleckiego przeprowadzona badanie hałasu komunikacyjnego. Jeden z punktów pomiarowych znajdował się w Starym Węglińcu, gdzie badaniom poddano hałas emitowany na drodze wojewódzkiej 296. Badania klimatu akustycznego wykazały, że

niedotrzymane były wartości dopuszczalne przyjęte dla obszarów zabudowy mieszkaniowej. Poziom równoważny hałasu L_{Aeq} , na granicy terenu chronionego nie przekraczał wartości 70 dB, ale był bardzo bliski tej wartości (tabela poniżej).

Tabela 6: Wyniki pomiaru hałasu na terenie Gminy Węgliniec.

Lokalizacja punktu pomiarowego		Natężenie ruchu [poj/h]	Natężenie ruchu pojazdów ciężarowych [poj/h]	L_{Aeq} na granicy terenu chronionego [dB]
Stary Węgliniec	Droga wojewódzka nr 296	141	27	68,3

Źródło: WIOŚ we Wrocławiu, Raport o stanie środowiska województwa dolnośląskiego w 2006 roku.

Ze względu na charakter rolniczy (leśny) na terenie Gminy nie występują punkty czy emitery szczególnie uciążliwe. Jedyną możliwą emisją hałasu może być hałas komunikacyjny.

Gospodarka odpadami

Zasady gospodarki odpadami na terenie Gminy i Miasta Węgliniec, cele i zakres zadań koniecznych do zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami zawarte są w „Aktualizacji Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy i Miasta Węgliniec na lata 2010 -2013 z perspektywą na lata 2014 – 2017”.

Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu

Spośród pozytywnych procesów, które mają wpływ na poprawę stanu środowiska na obszarze Miasta i Gminy wymienić należy:

- zapobieganie powstawaniu emisji tlenków siarki, azotu oraz pyłów do atmosfery;
- poprawę jakości powietrza atmosferycznego;
- racjonalizację wykorzystania zasobów wodnych, głównie w sektorze przemysłowym i komunalnym;
- poprawę jakości wód powierzchniowych szczególnie w zakresie wskaźników fizyczno-chemicznych;
- wzrost skuteczności gospodarowania odpadami;
- utrzymanie pozytywnych trendów w dziedzinie ochrony przyrody i różnorodności biologicznej, głównie w zakresie obszarów chronionych;
- realizację systemu obszarów chronionych NATURA 2000.

Do negatywnych zjawisk występujących na terenie Miasta i Gminy, należą natomiast:

- zły stan powietrza w mieście oraz wzdłuż głównych tras komunikacyjnych spowodowany emisjami niskimi oraz spalinami z samochodów (pył zawieszony, tlenki azotu);
- niezadowalający stan czystości wód powierzchniowych;
- niewłaściwy system gospodarowania odpadami, głównie komunalnymi, niski odsetek odpadów podlegających odzyskowi oraz przetwarzaniu, brak skutecznych programów produkcji bezodpadowej i małodpadowej;
- zagrożenia przyrody ożywionej przez różnego rodzaju inwestycje, wzmożony ruch turystyczny, transport.

Na terenie Miasta i Gminy Węgliniec istnieją również inne zagrożenia środowiska przyrodniczego, takie jak: zanieczyszczenia gleb oraz ich degradacja biologiczna oraz nadmierny hałas.

W przypadku braku realizacji Aktualizacji Programu, a co za tym idzie rezygnacji z przewidzianych w nim inwestycji, należy przypuszczać, iż nastąpi pogorszenie obecnego stanu środowiska, głównie w zakresie:

- jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- gospodarki odpadami;
- zagrożenia hałasem, terenów pozostających pod presją negatywnego oddziaływania ruchu komunikacyjnego;
- jakości powietrza;
- zagrożenia dla obszarów preferowanych do objęcia ochroną prawną, jak dotąd nie chronionych.

Zanieczyszczenie środowiska będzie stopniowo wzrastać, a negatywne oddziaływanie antropopresji będzie coraz bardziej intensywne. Rozwój gospodarczy rejonu, a co za tym idzie wzrost inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, skutkować będzie zwiększającą się presją na obszary cenne przyrodniczo oraz zwiększenie zapotrzebowania na surowce i pogorszenie wszystkich elementów środowiska.

Tereny cenne przyrodniczo narażone będą na stopniową degradację, wynikającą z pogarszającego się stanu środowiska głównie wzrostu stopnia zanieczyszczeń wód, gleb, powietrza oraz intensyfikacji hałasu. Pogarszający się stan środowiska zniweluje możliwości zachowania różnorodności biologicznej oraz spowoduje pogorszenie walorów krajobrazowych.

Brak inwestycji w zakresie ochrony wód, wzrost ilości ścieków i brak możliwości ich oczyszczania, może skutkować odprowadzaniem ścieków nieoczyszczonych do wód powierzchniowych oraz degradację rzek i zbiorników wodnych. Klasa jakości rzek i cieków będzie stopniowo się pogarszać. Nieoczyszczone ścieki będą w znaczącym stopniu oddziaływać także na wody podziemne, a w związku z

tym, na jakość wody do spożycia. Zmniejszenie zasobów wodnych i ewentualne obniżenie poziomu zwierciadła wód gruntowych spowoduje zwiększenie zagrożenia suszą glebową. Brak realizacji zapisów Programu będzie prowadzić do zwiększenia zagrożenia powodziowego mieszkańców, co w przypadku powodzi skutkować może znacznymi stratami materialnymi i dużym zagrożeniem życia mieszkańców, a także niewielkimi możliwościami likwidacji skutków powodzi.

Rezygnacja z realizacji założeń Programu dotyczących ochrony gleb, spowoduje wzrost degradacji gleb, szczególnie na terenach o znacznym wykorzystaniu przemysłowym. Zmniejszy się także ilość gleb wykorzystywanych rolniczo.

Brak realizacji planowanych działań w zakresie ochrony powietrza zawartych w Programie może mieć negatywny wpływ na stan powietrza w mieście. Powstrzymanie wdrażania nowych technologii w miejsce dotychczasowych, przestarzałych technik charakteryzujących się wysoką energochłonnością, wodochłonnością oraz materiałochłonnością produkcji, a także dużą ilością wytwarzanych zanieczyszczeń spowodowałoby pogorszenie zarówno stanu powietrza atmosferycznego jak również warunków życia mieszkańców. Emisja transportowa wzrośnie w wyniku zwiększającej się liczby samochodów przy ich nie zawsze odpowiednim stanie technicznym oraz nieograniczonym ruchu pojazdów.

Hałas komunikacyjny jest przyczyną utrzymującej się degradacji środowiska. Nie realizowanie inwestycji komunikacyjnych, polegających na modernizacji i budowie nowych ciągów komunikacji, wyprowadzeniu ruchu tranzytowego i komunikacyjnego z centrum miast, stosowaniu urządzeń eliminujących rozprzestrzenianie się hałasu nie spowoduje poprawy klimatu akustycznego środowiska.

Brak realizacji inwestycji związanych z budową i modernizacją kompleksowych systemów gospodarowania odpadami przyczyni się do pogorszenia stanu środowiska, wzrostu zagrożenia skażenia wód powierzchniowych i podziemnych, gleb oraz powietrza atmosferycznego.

W przypadku, gdy Program Ochrony Środowiska nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się stale pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wrastać, realizacja Programu jest więc konieczna.

2.2. Stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Tereny, na których przewiduje się znaczące oddziaływanie realizacji działań Programu Ochrony Środowiska to przede wszystkim te, na których będzie się wykorzystywać zasoby środowiska dla rozwoju gospodarczego, podnoszenia jakości życia społeczności, rozwoju infrastruktury drogowej, komunikacyjnej i technicznej.

W przypadku realizacji zaprojektowanych przedsięwzięć w Programie Ochrony Środowiska nastąpi:

- poprawa jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- zachowanie różnorodności ekologicznej i terenów cennych przyrodniczo;
- podnoszenie walorów krajobrazowych;
- polepszenie jakości powietrza;
- polepszenie stanu i ochrona zabytków.

Zadania realizowane w Programie Ochrony Środowiska przyczynią się do ochrony jakości wód powierzchniowych i podziemnych, poprawy stosunków wodnych. Bardzo duże znaczenie mają inwestycje w zakresie wodociągów, które przyczynią się do poprawy jakości wody pitnej, jednocześnie podnosząc standard życia mieszkańców. Uzbrojenie wszystkich zamieszkałych rejonów, skutkować będzie poprawą jakości wód powierzchniowych i podziemnych. Nieszczelne zbiorniki bezodpływowe nie będą miały już wpływu na jakość wód – ścieki będą odprowadzane systemem kanalizacji do oczyszczalni, która skutecznie usuwa zanieczyszczenia. Uzbrojenie terenu miasta i gminy, skutkować będzie zmniejszeniem ilości odprowadzanych ścieków nieoczyszczonych ze źródeł komunalnych i przemysłowych. Realizacja tych działań jest niezbędna i korzystna dla środowiska, szczególnie dla poprawy jakości i zasobów wód.

Zapisy zawarte w „Programie...” przyczynią się do ochrony i zwiększenie powierzchni gminnych terenów zieleni urządzonej poprzez przebudowę i rewitalizację parków istniejących, jak również budowę nowych.

Działania w zakresie modernizacji układu komunikacyjnego przyczynią się do poprawy stanu nawierzchni dróg, a co za tym idzie wpłyną na ograniczenie emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza.

Planowana konserwacja zabytkowych ruin kościoła ewangelickiego pozwoli na ochronę cennych dla regionu obiektów architektonicznych.

W celu poprawy systemu gospodarki odpadami należy dążyć do minimalizowania ilości wytwarzanych i składowanych odpadów, w tym ulegających biodegradacji oraz wdrażać nowoczesne systemy ich odzysku i unieszkodliwiania, w celu osiągnięcia wymaganych poziomów odzysku oraz redukcji ilości odpadów kierowanych do składowania. Szczegółowo priorytety te zostały opisane w Planie Gospodarki Odpadami. Opracowanie to stanowi odrębny dokument.

2.3. Istniejących problemów ochrony środowiska istotnych z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Na terenie Miasta i Gminy Węglińiec występują dwa rezerваты przyrody oraz jedno stanowisko dokumentacyjne:

- Rezerwat Wrzosiec koło Piasecznej;
- Rezerwat Torfowisko pod Węglińcem;
- Stanowisko dokumentacyjne przyrody nieożywionej.

Obszary Specjalnej Ochrony Natura 2000 oraz Specjalne Obszary Ochrony Siedlisk znajdujące się na terenie Miasta i Gminy Węglińiec:

- Bory Dolnośląskie (kod obszaru PLB020005);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Uroczyska Borów Dolnośląskich” (kod obszaru PLH020072);
- Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk „Dolina Dolnej Kwisy” (kod obszaru PLH020050).

Jedynymi problemami mogą być, te, które dotyczą lokalizacji nowej zabudowy w tym rekreacyjnej, pozyskiwania kopalin oraz przekształceń rzeźby terenu. Priorytetem na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie istniejących warunków siedliskowych oraz zachowanie ciągłości systemu powiązań ekologicznych. Może to powodować utrudnienia w realizacji Programu związane z ograniczeniem możliwości gospodarczego wykorzystania terenu w tym:

- zagospodarowanie terenów zalewowych, zwłaszcza w dolinach rzecznych;
- lokalizację nowej zabudowy, w szczególności obiektami mogącymi znacząco oddziaływać na środowisko;
- dopuszczanie realizacji sieci urządzeń infrastruktury technicznej;
- możliwości budowy i przebudowy dróg publicznych;
- regulacje rzek i mniejszych cieków;
- budowę obiektów małej retencji i wykorzystanie energii odnawialnej;
- możliwości pozyskiwania kopalin.

Podczas wykonywania tych prac konieczne jest omijanie obszarów cennych przyrodniczo, a tym samym zachowanie wartości przyrodniczej terenu, natomiast przy modernizacji istniejących odcinków dróg ograniczanie wycinki drzew przydrożnych. W związku z tym, że na obszarach chronionych występują ściśle określone zakazy i ograniczenia nie przewiduje się, aby dopuszczono do realizacji przedsięwzięć mogących niekorzystnie wpłynąć na przyrodę tych terenów.

Niektóre z wyżej wymienionych prac będą wykonywane na terenach znajdujących się w bezpośrednim

sąsiedztwie obszarów chronionych. Jednak nie dopuszcza się realizacji przedsięwzięć, które mogłyby pogorszyć warunki bytowania ptaków lub zagrażać stanowiskom siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000. Niewątpliwie realizacja przedsięwzięć będzie oddziaływać na obszary prawnie chronione. Wpływ na te obszary może być negatywny z pewnością na etapie ich realizacji np. związanych z modernizacją i przebudową dróg.

Niska jakość wód płynących niekorzystnie wpływa na obszary chronione. Rzeki, stanowią główną bazę zasobów wodnych dla obszarów chronionych, a tym samym główne źródło wody dla roślin i zwierząt bytujących na terenie chronionym. Dodatkowo w miejscach gdzie następuje ewentualny drenaż wód rzecznych, występuje migracja zanieczyszczeń, które mogą skażić gleby i wody podziemne. Pośrednio do rzek trafiają zanieczyszczenia pochodzące z nieszczelnych zbiorników bezodpływowych – zanieczyszczenia przedostają się do wód gruntowych, które drenowane są przez rowy i cieki, a przez nie trafiają do większych rzek. Całkowite uzbrojenie obszaru Miasta i Gminy Węgliniec pozwoli na redukcję zanieczyszczeń, likwidację punktowych źródeł zanieczyszczeń oraz poprawę jakości wód powierzchniowych. Przedsięwzięcia te bez wątpienia ograniczą zanieczyszczenie wód otwartych predysponowanych dla użytkowania w celach wypoczynkowych, które występują głównie na terenach chronionych.

Uciążliwości związane z wykonywaniem wyżej wymienionych prac będą miały miejsce wyłącznie podczas ich realizacji. Przeprowadzenie tych inwestycji przyczyni się nie tylko do poprawy warunków życia mieszkańców, ale przede wszystkim będzie miało pozytywny wpływ na poprawę stanu środowiska. Podsumowując należy stwierdzić, iż realizacja działań zawartych w Programie Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węgliniec nie spowoduje większych negatywnych zmian w środowisku przyrodniczym oraz nie wpłynie niekorzystnie na walory przyrodnicze i krajobrazowe obszarów chronionych miasta, pod warunkiem przestrzegania zakazów i ograniczeń obowiązujących na tych obszarach. W efekcie realizacji inwestycji określonych w Programie, jego realizacja, skutkować będzie poprawą stanu środowiska.

2.4. Cele ochrony środowiska ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu

Polityka ochrony środowiska jest jedną z polityk wspólnotowych Unii Europejskiej o najszerszym zasięgu. Rozporządzenia, dyrektywy i strategie przyjmowane w jej ramach mają wpływ nie tylko na stan środowiska, ale również na wiele dziedzin życia.

Podstawowym dokumentem w zakresie ochrony środowiska ustanowionym przez Unię

Europejską w 2002 roku jest VI Program Wspólnoty Europejskiej w dziedzinie ochrony środowiska „Środowisko 2010: nasza przyszłość nasz wybór”. Określa główne priorytety oraz zaplanowane działania w dziedzinie ochrony środowiska.

Wnioski wyciągnięte z realizacji poprzedniego programu z 1992 roku oraz jego ocena spowodowały, że nowy program działań na rzecz ochrony środowiska stanowi ramy dla polityki wspólnotowej w dziedzinie ochrony środowiska na okres dziesięciu lat (2001-2010).

Program ten jest strategiczny, w zakresie, w jakim stanowi on podstawę dla polityki ochrony środowiska w Unii Europejskiej podczas całego dziesięciolecia. Ogólnie rzecz ujmując, jego głównym celem jest określenie priorytetowych działań w dziedzinie ochrony środowiska, co pozwoli na skuteczną odpowiedź zarówno na wyzwania stawiane w wymiarze całego globu, jak i na określone problemy napotkane na szczeblu wspólnotowym, krajowym, regionalnym czy lokalnym. Jedną z głównych innowacji szóstego programu, wyróżniającą go spośród poprzednich programów jest wprowadzenie strategii tematycznych: m. in. dotyczącą ochrony gleby, ochrony i zachowania środowiska morskiego, zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, środowiska miejskiego, zarządzania zasobami naturalnymi, utylizacji odpadów.

Podstawowym dokumentem krajowym w zakresie ochrony środowiska jest „Polityka ekologiczna państwa 2007-2010 z perspektywą do 2014”. Jest ona uszczegółowieniem i aktualizacją „II Polityki ekologicznej państwa”. Dokument określa cele i zadania o charakterze systemowym ważne dla stworzenia warunków do wykonywania priorytetów ochrony środowiska. Jako podstawowy warunek skutecznej realizacji polityki ekologicznej państwa wymienia się respektowanie zasady zrównoważonego rozwoju w strategiach i politykach w poszczególnych dziedzinach gospodarowania. Określa zasady i sposoby ochrony dziedzictwa przyrodniczego i racjonalnego użytkowania zasobów przyrody. Wskazuje na konieczność zapewnienia bezpieczeństwa ekologicznego państwa, w tym przez znaczny wzrost lesistości, utworzenie europejskiej sieci ekologicznej Natura 2000, ochronę terenów wodno-błotnych i poprawę stanu czystości wód powierzchniowych. Obliguje do zrównoważonego wykorzystywania surowców, materiałów, wody i energii oraz do coraz większego rozwoju energetyki odnawialnej, nakazuje kształtowanie stosunków wodnych i ochronę przed powodzią. Jednym z celów polityki ekologicznej jest zapobieganie zagrożeniom zdrowia w środowisku i ograniczenie ryzyka dla zdrowia wynikające z narażenia na szkodliwe dla człowieka czynniki środowiskowe. Polityka ekologiczna wskazuje na konieczność poprawy jakości powietrza atmosferycznego oraz klimatu akustycznego, ochronę przed oddziaływaniem pól elektromagnetycznych i poważnymi awariami przemysłowymi, przeciwdziałanie zmianom klimatu oraz uporządkowanie gospodarki odpadami. Określa nakłady na realizację działań objętych polityką oraz źródła jej finansowania.

Polityka ekologiczna państwa wskazuje, że zgodnie z założeniami VI Programu UE realizacja zrównoważonego rozwoju ma nastąpić poprzez poprawę środowiska i jakości życia obywateli UE.

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017**

wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

Poprawa środowiska ma nastąpić między innymi wskutek działań takich jak:

- znaczny wzrost lesistości Europy; w Polsce zakłada się wzrost lesistości z 28,5% (2001 r.) do 30% (do roku 2020), a w dalszej perspektywie nawet do 32-33%;
- utworzenie europejskiej sieci ekologicznej NATURA 2000 obejmującej dotychczas ok. 15% powierzchni państw członkowskich Unii Europejskiej;
- ochronę terenów wodno – błotnych;
- poprawę stanu czystości wód powierzchniowych (płynących, stojących i morskich); jest to zadanie szczególnie trudne w Polsce wobec powszechnego zanieczyszczenia wód powierzchniowych.

W sytuacji kurczących się zasobów, coraz trudniejszej dostępności oraz rosnących kosztów pozyskiwania surowców, wody i energii niezbędny jest przede wszystkim, nie tylko ze względów ekologicznych, ale także gospodarczych i społecznych, wzrost efektywności ich wykorzystania, tj. zmniejszenie ich zużycia na jednostkę produktu, jednostkową wartość usługi, statystycznego konsumenta, itp. bez pogarszania standardu życiowego ludności i perspektyw rozwojowych gospodarki. Konieczne jest podtrzymanie dotychczasowych pozytywnych tendencji w tym zakresie, między innymi kontynuacja podjętych działań w zakresie racjonalizacji zużycia wody, szczególnie poprzez wdrażanie najlepszych dostępnych technik (BAT) w przemyśle, w działalności produkcyjnej, usługowej i w gospodarstwach domowych.

2.5. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy

W rozdziale tym dokonano oceny oddziaływania na środowisko przewidzianych w Programie Ochrony Środowiska działań oraz planowanych przedsięwzięć. Ocenę przedstawiono w skali następujących oddziaływań:

- pozytywne/ negatywne/ brak oddziaływania;

a poza nimi oceniono dodatkowo poszczególne priorytety oddziaływania:

- bezpośrednio/ pośrednio;
- krótkotrwałe/ średniotrwałe/ długotrwałe;
- stałe/ chwilowe.

Oceny dokonano na podstawie stymulacji i przewidywanych skutków realizacji poszczególnych przedsięwzięć na poszczególne priorytety środowiska:

1. Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta;
2. Ludzie;
3. Woda;
4. Powietrze;
5. Powierzchnia ziemi;
6. Krajobraz;
7. Klimat;
8. Zasoby naturalne;
9. Zabytki;
10. Dobra materialne.

Poprzez oddziaływanie negatywne rozumie się oddziaływanie prowadzące do ujemnych skutków, pomniejszające wartość środowiska i jego składników. Negatywne mogą być zarówno działania legalne jak i nielegalne powodujące szkody w środowisku jak i stwarzające zagrożenie dla środowiska.

Oddziaływania pozytywne, to takie oddziaływania, których realizacja przynosi lub doprowadzi do poprawy stanu środowiska.

Brak oddziaływania występuje wtedy, gdy dane przedsięwzięcie nie ingeruje w jakość środowiska i nie oddziałuje na poszczególne jego elementy lub ich wpływ jest minimalny.

Tabela 7: Charakterystyka oddziaływań

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(Ś)-/ długo(D)-/ -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Sanitacja obszarów wiejskich gminy Węgliniec											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Budowa kanalizacji w Zielonce											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Budowa Wodociągów Kościelna Wieś i Okrąglica											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Modernizacja pozostałych dróg gminnych i chodników											1-B 2-B 4-B 6-B	1-D 2-D 4-D 6-D	1-S 2-S 4-S 6-S
Przebudowa kanalizacji ogólnospławnej w ulicy J.Kochanowskiego w Węglińcu											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Modernizacja ujęć wody Węgliniec, Ruszów i Czerwona Woda											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017
wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(Ś)-/ długo(D)-/ -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Infrastruktura dla strefy aktywności gospodarczej											2-B 3-B 4-B	2-D 3-D 4-D	2-S 3-S 4-S
Konserwacja zabytkowych ruin kościoła poewangelickiego w Ruszowie											2-B 9-B	2-D 9-D	2-S 9-S
Budowa łącznika między SP i Gimnazjum w Ruszowie											2-B	2-D	2-S
Przebudowa i rewitalizacja parku w Ruszowie											2-B 6-B	2-D 6-D	2-S 6-S
Budowa parku w Czerwonej Wodzie											2-B 6-B	2-D 6-D	2-S 6-S
Kompleksowy remont, przebudowa i budowa systemu oświetlenia dróg i ulic na terenie Gminy i Miasta Węgliniec											2-B	2-D	2-S

**PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017**
wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

Przedsięwzięcie/działania	Potencjalne elementy środowiskowe na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia										Uwagi		
	1 Różnorodność biologiczna, rośliny, zwierzęta	2 Ludzie	3 Woda	4 Powietrze	5 Powierzchnia ziemi	6 Krajobraz	7 Klimat	8 Zasoby naturalne	9 Zabytki	10 Dobra materialne	Bezpośrednie (B)/ pośrednie (P)	krótko(K)/ średnio(Ś)-/ długo(D)-/ -trwałe	stałe(S)/ chwilowe (C)
Rozbudowa budynku przy Pl. Wolności 1 w Węglińcu na Węglińskie Centrum Kultury											2-B	2-D	2-S
Przebudowa Domu Kultury w Jagodzinie											2-B	2-D	2-S
Modernizacja budynku biblioteki publicznej w Węglińcu											2-B	2-D	2-S
Rozbudowa stadionu w Węglińcu											2-B	2-D	2-S
Budowa boisk wielofunkcyjnych w Starym Węglińcu											2-B	2-D	2-S
Budowa krytej pływalni w Węglińcu											2-B	2-D	2-S

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017
wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

OBJAŚNIENIA:

	oddziaływanie negatywne
	oddziaływanie pozytywne (poprawa stanu)
	brak oddziaływania

Źródło: Opracowanie własne.

1-10 – potencjalne elementy środowiskowe, na które mogą oddziaływać przedsięwzięcia

B – bezpośrednie

P – pośrednie

krótco(K)/średnio(Ś)-/długo(D)-/-trwałe

S – stałe

C – chwilowe

Zgodnie z powyższą tabelą największe zagrożenie dla środowiska stanowić będzie modernizacja dróg gminnych, będzie ona wpływała negatywnie głównie na różnorodność biologiczną.

W celu zminimalizowania negatywnego wpływu dróg na środowisko bytowania zwierząt, niezbędna jest budowa przejść dla zwierząt. W związku z zanieczyszczeniami gleby powstającymi na skutek funkcjonowania dróg, przydrożne rośliny mogą wchłaniać metale ciężkie. Rośliny ulegać mogą zanieczyszczeniu głównie wskutek opadania pyłu, powstającego w wyniku eksploatacji dróg.

Wpływ modernizacji dróg na gleby polegać będzie na zanieczyszczeniu spalinami, które zawierają między innymi: produkty ropopochodne, metale ciężkie (ołów), pył ze ścieranych opon zawierających kadm. Przewiduje się iż, w odległości około 10 m od drogi, gleby będą ulegały zakwaszeniu oraz zwiększy się zawartość metali ciężkich, skutkiem czego będzie obniżenie żyzności gleby. Środki stosowane do zimowego utrzymania dróg mogą powodować zasolenie przydrożnych gleb.

ROZDZIAŁ 3. PRZEDSTAWIA

3.1. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru

Do przedsięwzięć realizowanych w ramach Programu Ochrony Środowiska, które mogą negatywnie oddziaływać na środowisko należą przede wszystkim na etapie budowy inwestycje w zakresie infrastruktury komunalnej: wodociągi, kanalizacja, a także w fazie realizacji i eksploatacji drogi. Negatywne oddziaływanie tych inwestycji na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez dobrze przemyślany wybór lokalizacji, ponieważ skala wywoływanych przez nie przekształceń środowiska zależeć będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań. Ponadto prawidłowy projekt uwzględniający potrzeby ochrony środowiska zarówno na etapie budowy jak i w fazie eksploatacji inwestycji pozwoli także ograniczyć te oddziaływania.

Do ogólnych działań ograniczających oddziaływanie należą:

- w czasie realizacji inwestycji prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
- stosowanie odpowiednich technologii, materiałów o rozwiązań konstrukcyjnych;
- maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu.

Według art. 3 ustępu 8 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 111, poz. 708 z późn. zm.) jako kompensację przyrodniczą „rozumie się zespół działań obejmujących w szczególności roboty budowlane, roboty ziemne, rekultywację gleby, zalesianie, zadrzewianie lub tworzenie skupień roślinności, prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej na danym terenie, wyrównania szkód dokonanych w środowisku przez realizację przedsięwzięcia i zachowanie walorów krajobrazowych”. Art. 75 ustęp 5 tejże ustawy mówi również, że „wymagany zakres kompensacji przyrodniczej w przypadku przedsięwzięć, dla których była przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, określa decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach oraz inne decyzje, przed wydaniem których została przeprowadzona ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko”. Kompensację przyrodniczą powinna poprzedzać dokładna analiza wszystkich możliwych wariantów wykonania przedsięwzięcia i wybór spośród nich rozwiązania najbardziej korzystnego dla środowiska, a także określać działania

minimalizujące negatywny wpływ przedsięwzięcia na środowisko. W dalszej części opracowania przedstawiono propozycje rozwiązań łagodzących negatywne wpływy inwestycji na środowisko.

Realizacja infrastruktury transportu drogowego nie może zagrażać trwałości układów przyrodniczych i ciągłości funkcjonowania środowiska przyrodniczego. Realizując inwestycje drogowe należy ograniczać presję na tereny wrażliwe, unikać barier dla funkcjonowania przyrody. Istotne jest zachowanie drożności korytarzy ekologicznych oraz utrzymanie głównych szlaków migracji zwierząt. Zapewnienie przepustów lub kładek dla zwierząt w poprzek drogi, pozwoli na utrzymanie szlaków migracyjnych. Aby ograniczyć oddziaływanie drogi jako źródła emisji hałasu i spalin należy uwzględnić w projekcie możliwość budowy ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania, które poprawią płynność ruchu. Ponadto nasadzenia wzdłuż drogi mogą ograniczyć rozprzestrzenianie się zanieczyszczeń.

Omawiane przedsięwzięcie infrastrukturalne może wpływać negatywnie na środowisko zwłaszcza w trakcie realizacji inwestycji. W tym czasie ważne jest, aby zmniejszyć negatywne oddziaływanie wpływu sprzętu i środków transportu na środowisko poprzez dbanie o odpowiednią ich eksploatację oraz właściwą konstrukcję. Pojazdy wykorzystywane na budowach oraz maszyny, nie powinny być przeciążane i eksploatowane na najwyższych obrotach silników, ponieważ zwiększa to emisję spalin do powietrza.

Nasadzenia drzew wzdłuż tras komunikacyjnych będą wpływały na zmniejszenia zanieczyszczeń powietrza. Szczególne znaczenie mają zadania związane z ochroną lasu oraz zwiększaniem lesistości, poprawiające stan zdrowotny oraz przywracające właściwą strukturę drzewostanu. Szczęólnego traktowania oraz szczególnej uwagi wymagają lasy prywatne, które ze względu na ich charakter i strukturę nie są w należyty sposób zagospodarowywane i chronione. Działania te mają wpływ na stan środowiska na jego zasoby wodne, powietrze, gleby, czy też pośrednio na zdrowie ludzkie, co wynika z wielorakich funkcji jakie pełnią lasy.

Miasto i Gmina dąży do minimalizacji emisji ścieków i poprawy jakości wód. W tym celu podejmowane są wszelkie działania prowadzące do ograniczenia degradacji wód. Budowa sieci kanalizacyjnej spowoduje zmniejszenie zagrożenia dla wód powierzchniowych. Podobny skutek uzyska się także uświadamiając rolników o negatywnym wpływie zanieczyszczeń pochodzących z terenów rolniczych. Mając na uwadze zminimalizowanie emisji zanieczyszczeń do wód należy preferować rozwiązania kompleksowe dla poszczególnych rejonów, przy wykorzystaniu aktualnych postępów technologii oczyszczania oraz uwzględniając aspekty technologiczno - ekonomiczne rozwiązań wprowadzając nowoczesne technologie także w przemyśle i energetyce w celu zmniejszenia wodochłonności, materiałowchłonności, energochłonności i odpadowości produkcji oraz redukcji emisji zanieczyszczeń do środowiska (BAT). Efektem tego jest likwidacja mało efektywnych oczyszczalni ścieków i kierowanie ścieków do instalacji oczyszczających spełniających najwyższe standardy, która skutecznie oczyszcza ścieki i wykazuje znaczną redukcję wskaźników

zanieczyszczeń.

Planowane i realizowane inwestycje w zakresie gospodarki odpadami mają istotny wpływ na kształtowanie środowiska. Należy zatem dążyć do prawidłowego i racjonalnego zastosowania urządzeń technologicznych, poprzez:

- wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- tworzenie punktów dobrowolnego gromadzenia odpadów niebezpiecznych stałych i mobilnych;
- systematyczne przejmowanie strumienia odpadów wytwarzanych na jej miasta i gminy;
- edukację społeczeństwa (szczególnie dzieci i młodzieży) w zakresie segregacji odpadów;
- systematyczne wprowadzanie bezodpadowych i mało odpadowych technologii produkcji oraz wprowadzenie zasady stosowania najlepszych dostępnych technologii.

Wszystkie działania zaproponowane do realizacji w ramach Prognozy mają na celu radykalną poprawę stanu środowiska. W związku z rozwojem Miasta i Gminy Węglińiec, infrastruktury drogowej, wzrostem inwestycji przemysłowych i poziomu konsumpcji, zwiększające zapotrzebowanie na obszary cenne przyrodniczo, brak realizacji zadań, ostatecznie doprowadzi do znaczącego pogorszenia stanu środowiska naturalnego.

Realizując inwestycje mające na celu zmniejszenie dokuczliwości hałasu poprzez inwestycje drogowe, należy ograniczać presję na tereny wrażliwe i unikać barier zaburzających prawidłowe funkcjonowanie przyrody. Do rozwiązań ograniczających oddziaływanie drogi jako źródła hałasu i emisji spalin, należy budowa ekranów akustycznych oraz takie rozwiązania jak budowa rond zamiast skrzyżowań, ograniczenia prędkości, wyprowadzanie ruchu pojazdów ciężkich z potoku ruchu, czy zastosowanie cichych nawierzchni. Jeśli dana inwestycja w dużym stopniu oddziałuje na środowisko w taki sposób, iż istnieje możliwość degradacji cennych elementów przyrody, należy podjąć działania kompensacyjne.

3.2. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy

Większość proponowanych do realizacji przedsięwzięć w ramach Programu Ochrony Środowiska ma pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma uzasadnienia. Ponadto dokument jest dokumentem strategicznym na wysokim stopniu ogólności i w związku z tym brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań. Skutki środowiskowe podejmowanych działań silnie zależą od lokalnej chłonności środowiska lub od występowania w rejonie realizacji przedsięwzięcia tzw. obszarów wrażliwych dlatego przy remoncie czy budowie nowych dróg, oczyszczalni ścieków, stacji uzdatniania wody, urządzeń wykorzystujących odnawialne źródła energii, zbiorników retencyjnych należy rozważać warianty alternatywne tak aby wybrać ten który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko. Jako warianty alternatywne przedsięwzięcia można rozważać: warianty lokalizacji, warianty konstrukcyjne i technologiczne, warianty organizacyjne czy wariant niezrealizowania inwestycji tzw. Wariant „0”. Wariant „0” nie oznacza, że nic się nie zmieni, ponieważ brak realizacji inwestycji może także powodować konsekwencje środowiskowe.

ROZDZIAŁ 4. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2008 Nr 199, poz. 1227) i stanowi element procedury postępowania w sprawie oceny oddziaływania tego dokumentu na środowisko przyrodnicze Gminy.

Głównym celem prognozy jest określenie potencjalnych skutków dla środowiska, jakie mogą wystąpić w wyniku realizacji zadań przewidywanych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec. Prognoza jest dokumentem wspierającym proces decyzyjny i procedurę konsultacji Programu. Wskazuje na możliwe negatywne skutki i formułuje zalecenia dotyczące przeciwdziałania oraz minimalizacji. Do przeprowadzenia analizy stanu środowiska wykorzystane zostały w głównej mierze informacje zawarte w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec.

Obszar Gminy charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi. Teren obejmuje swoim zasięgiem takie formy ochrony przyrody jak rezerваты przyrody, obszary Natura 2000, stanowisko dokumentacyjne oraz pomniki przyrody.

W przypadku braku realizacji działań przewidzianych w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec, przeprowadzona analiza i ocena stanu istniejącego pozwala wykazać, że może nastąpić pogorszenie stanu ochrony środowiska. Nastąpi utrwalenie oraz występowanie negatywnych tendencji w środowisku, zwłaszcza w zakresie: jakości wód podziemnych i powierzchniowych, terenów pozostających pod presją szkodliwego oddziaływania ruchu komunikacyjnego, zagrożenia dla obszarów objętych ochroną prawną. Realizacja zaplanowanych w projekcie planu zadań znacząco wpłynie na poprawę stanu środowiska, w tym:

- poprawę jakości wód powierzchniowych i podziemnych;
- zachowanie różnorodności ekologicznej i terenów cennych przyrodniczo;
- podnoszenie walorów krajobrazowych;
- polepszenie jakości powietrza;
- polepszenie stanu i ochrona zabytków.

W Prognozie określono działania, jakie należy podjąć w celu zminimalizowania ewentualnych negatywnych skutków mogących wystąpić przy realizacji założeń Aktualizacji Programu. Całościowa analiza materiału zawartego w Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Gminy i Miasta Węglińiec na lata 2010-2013 z perspektywą na lata 2014-2017 pozwoliła stwierdzić, że opracowanie nie ma istotnych braków informacyjnych i analitycznych, które ograniczyłyby możliwości dokonania niniejszej prognozy.

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO AKTUALIZACJI PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY I MIASTA WĘGLINIEC NA LATA 2010 – 2013 Z PERSPEKTYWĄ NA LATA 2014 - 2017

wykonana przez EKO – LOG Sp. z o. o. ul. Dobrowita 16, 61-063 Poznań

ROZDZIAŁ 5. ŹRÓDŁA INFORMACJI STANOWIĄCE PODSTAWĘ DO SPORZĄDZENIA PROGNOZY

- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2008 nr 111, poz. 708 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2008 nr 199, poz. 1227);
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. 2007 nr 39 poz. 251 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (Dz. U. z 2005r. nr 239, poz 2019);
- Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tj. Dz. U. 2004 nr 92, poz. 880 z późn. zm.);
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. 2008 nr 237 poz. 1657 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. 2001 nr 112, poz. 1206);
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2004 r. w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych kryteriów związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięć do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. 2004 nr 257, poz. 2573 z późn. zm.)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 czerwca 2006 r. w sprawie przebiegu granic obszarów dorzeczy i regionów wodnych (Dz. U. 2006 nr 126, poz. 878);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. 2007 nr 192, poz. 1392);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. 2007 nr 120, poz. 826);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. 2006 nr 137, poz. 984);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 9 grudnia 2002 r. w sprawie zakresu, czasu, sposobu oraz warunków prowadzenia monitoringu składowisk (Dz. U. 2002 nr 220 poz 1858);

Poza przytoczonymi wyżej wymogami ustawowymi zapisy Prognozy oddziaływania na środowisko aktualizowanego Programu Ochrony Środowiska są zgodne z:

- Polityką ekologiczną państwa na lata 2007-2019 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2011-2014;
- Strategią Rozwoju Kraju 2007 -2015;
- Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia 2007-2013;
- Wytycznymi sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym opracowane przez Ministerstwo Środowiska (w grudniu 2002);
- Programem zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska dla Województwa Dolnośląskiego;
- Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego;
- Program Ochrony Środowiska Województwa Dolnośląskiego;
- Wieloletnim Programem Inwestycyjnym dla Województwa Dolnośląskiego;
- Planem Gospodarki Odpadami Województwa Dolnośląskiego.

Indeks tabel

Tabela 1. Wykaz pomników przyrody na terenie Gminy Węgliniec.....	14
Tabela 2: Stawy i zbiorniki wodne Gminy Węgliniec.....	16
Tabela 3: Stężenia zanieczyszczeń powietrza w 2008 roku w stacji w Zgorzelcu.....	19
Tabela 4: Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony zdrowia.....	20
Tabela 5: Wyniki klasyfikacji stref pod kątem ochrony roślinnych.....	20
Tabela 6: Wyniki pomiaru hałasu na terenie Gminy Węgliniec.....	21
Tabela 7: Charakterystyka oddziaływań.....	30